

DUOMENŲ APSAUGOS DEKLARACIJA – PIRLS 2021 MOKYKLOS ir MOKYTOJŲ KLAUSIMYNAI

(Bandomasis tyrimas buvo vykdomas 2020 m., pagrindinis tyrimas – 2021 m.)

Institucijos, atsakingos už tyrimo PIRLS Lietuvoje duomenų apsaugą

Nacionalinė švietimo agentūra (NŠA)
K. Kalinausko g. 7,
Vilnius, LT-03107
Tel.: (8 658) 18 128
El. paštas: evaldas.bakonis@nsa.smm.lt
Interneto svetainė: www.nsa.smm.lt

International Association for the Evaluation of
Educational Achievement (IEA)
Keizersgracht 311
1016 EE Amsterdamas, Nyderlandai
Tel.: +31 20 625 3625
El. paštas: secretariat@iea.nl

Kas yra PIRLS?

PIRLS yra didelio masto tarptautinis švietimo tyrimas, kuriuo siekiama įvertinti ketvirtos klasės mokinių skaitymo gebėjimus bei su šių gebėjimų įgijimu susijusius veiksnius. Šį tyrimą organizuoja Tarptautinė švietimo pasiekimų vertinimo asociacija (IEA).

Kas atsakingas už tyrimo PIRLS vykdymą Lietuvoje?

Tyrimą PIRLS Lietuvoje vykdo Nacionalinės švietimo agentūros Stebėsenos ir vertinimo departamento Švietimo politikos analizės ir tyrimų skyrius, vadovaudamasis LR Švietimo įstatymo 38 straipsnio 4 dalimi ir Mokinių pasiekimų tyrimų vykdymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. gruodžio 8 d. įsakymu Nr. ISAK-3379 „Dėl Mokinių pasiekimų tyrimų vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 13 punktu.

Koks yra duomenų rinkimo tikslas?

Šio tyrimo metu surinkti duomenys bus naudojami tik moksliniais tikslais. Visų mokyklų, kurios atrinktos dalyvauti tyrime, vadovai pildo *Mokyklos klausimyną*. Kiekvienos PIRLS tyrime dalyvaujančios ketvirtos klasės mokytojai pildo *Mokytojo klausimyną*. Šie duomenys ypač svarbūs norint nustatyti veiksnius, kurie daro įtaką mokinių skaitymo pasiekimams.

Apie ką yra mokyklos klausimynas?

Mokyklos klausimyne klausama apie mokyklos charakteristikas ir jos išteklius, mokymo laiką, darbo procesus, mokyklos vadovo darbo trukmę direktoriaus pareigose, išsimokslinimą ir kvalifikaciją.

Mokyklos vadovų sutikimas rinkti ir tvarkyti asmens duomenis

Mokyklos klausimyne asmens duomenims priskiriama ši informacija: mokyklos vadovo išsilavinimas, kvalifikacija ir darbo trukmė direktoriaus pareigose. Laikoma, kad mokyklos vadovui užpildžius klausimyną, jis sutinka, kad klausimyne pateikti asmens duomenys būtų renkami ir tvarkomi.

Pildant klausimyną galima neatsakyti į bet kurį su asmens duomenimis susijusį klausimą.

Apie ką yra mokytojo klausimynas?

Mokytojo klausimyne klausama apie mokomą klasę, kabineto resursus, mokymo metodus, namų darbus, dalyko temas, požiūrį į pamokas ir užduodami keli socialiniai-demografiniai klausimai.

Mokytojų sutikimas rinkti ir tvarkyti asmens duomenis

Mokytojo klausimyne asmens duomenims priskiriama ši socialinė-demografinė informacija: išsilavinimas, darbo trukmė mokytojo pareigose, lytis ir amžius. Laikoma, kad mokytojui užpildžius klausimyną, jis sutinka, kad mokytojo klausimyne pateikti asmens duomenys būtų renkami ir tvarkomi.

Pildant klausimyną galima neatsakyti į bet kurį su asmens duomenimis susijusį klausimą.

Duomenų konfidencialumas ir saugumas

Atsakymai yra griežtai konfidencialūs. Duomenys laikomi saugiai ir yra neprieinami su tyrimu nesusijusiems asmenims.

Kiekvienas prieigą prie duomenų turintis IEA, NŠA ir testavimą vykdančios kompanijos darbuotojas yra supažindintas su duomenų tvarkymo taisyklėmis ir pasirašė konfidencialumo įsipareigojimą.

Kokie duomenys yra renkami ir saugomi?

Renkami ir saugomi skaitinėmis išraiškomis užkoduoti atsakymai į klausimyno klausimus (skaičiai). Pagal šią informaciją neįmanoma identifikuoti tyrimo dalyvių vardų, mokyklų pavadinimų.

Mokykloms priskiriami mokyklos kodai, mokytojams – unikalūs mokytojų kodai (ID). Mokyklos kodo ir pavadinimo, mokytojo ID ir vardo sąsaja yra žinoma tik NŠA Stebėsenos ir vertinimo departamento Švietimo politikos analizės ir tyrimų skyriui, testavimą vykdančiai kompanijai ir mokyklos koordinatoriui, neperduodama IEA ar trečiosioms šalims.

Kur, kaip ir kiek laiko saugomi tyrimo PIRLS duomenys?

Duomenys – skaitinėmis išraiškomis užkoduoti atsakymai – saugomi duomenų bazėje neribotą laiką, kad tyrėjai moksliniais tikslais galėtų analizuoti ir lyginti švietimo sistemas visame pasaulyje (žr. „Prieinamumas visuomenei“).

Su kuo ir kaip dalijamasi PIRLS duomenimis?

Klausimynų duomenys nacionaliniuose tyrimų centruose užkoduojami ir apdorojami taip, kad asmens duomenys nebegali būti priskirti konkrečiam fiziniam asmeniui ar mokyklai. Papildoma informacija laikoma atskirai, taip užtikrinant, kad asmens duomenys negali būti susieti su asmeniu. **Duomenys tokia forma jau nebeturi asmens duomenų statuso ir yra siunčiami per saugų FTP serverį į IEA būstinę Hamburge (Vokietija), kur centralizuotai apdorojami, sutvarkomi ir paruošiami analizuoti.**

Duomenų analizę atlieka Tarptautinis tyrimų centras (TTC) Bostono koledže (JAV) (angl. *International Study Center in the Lynch of School of Education at Boston College*). Užkoduoti klausimynų duomenys siunčiami į TTC užtikrinant tinkamą duomenų apsaugos lygį. TTC darbuotojai supažindinti su duomenų tvarkymo taisyklėmis ir pasirašę konfidencialumo įsipareigojimą.

Prieinamumas visuomenei

Tyrimo PIRLS duomenų bazė bus prieinama visuomenei iš šių svetainių:

<https://www.iea.nl/data> (Hamburgas, Vokietija)

<https://identssandpirls.bc.edu/index.html> (Bostonas, JAV)

Visi duomenų bazės duomenys yra užkoduoti, jų negalima susieti su asmenimis, jie neturi asmens duomenų statuso.

Duomenų subjektų teisės

Tyrimo dalyviams galioja Bendro duomenų apsaugos reglamento¹ 15–20 straipsnių nuostatos. Jokie automatizuoti sprendimai nėra priimami.

Mokyklų vadovai ir mokytojai iki 2021 m. gegužės 14 d. turi teisę prašyti tyrimą Lietuvoje vykdančios organizacijos ištaisyti arba ištrinti savo asmens duomenis arba apriboti šių duomenų tvarkymą nenurodydami priežasčių. Prašymas pateikiamas Švietimo politikos analizės ir tyrimų skyriaus vedėjui Evaldai Bakoniui el. paštu evaldas.bakonis@nsa.smm.lt. Gavus prašymą, iki 2021 m. gegužės 14 d. surinkti mokyklos vadovų ar mokytojų asmens duomenys bus ištaisyti arba ištrinti, arba apribotas jų tvarkymas, nesukeliant neigiamo poveikio tyrimo dalyviams.

Kontaktai informacijai

Kilus klausimams dėl asmens duomenų apsaugos tarptautiniame tyrime PIRLS, maloniai prašome kreiptis į Nacionalinės švietimo agentūros Stebėsenos ir vertinimo departamento Švietimo politikos analizės ir tyrimų skyriaus vedėją Evaldą Bakonį telefonu (8 658) 18 128, el. paštu evaldas.bakonis@nsa.smm.lt.

¹ EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679&from=LT>